

Quickscan natuurtoets realisatie vergistingsinstallatie Vogelweg, Lelystad

*Inventarisatie en beoordeling in het kader van
natuurwetwetgeving en -beleid*

- definitief -

ecogroen advies

in opdracht van
Buro Vijn/Rokade Planontwikkeling BV

Colofon

Titel	Quickscan natuurtoets realisatie vergistingsinstallatie Vogelweg, Lelystad
Subtitel	Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en –beleid
Projectcode	13-147
Status	definitief
Datum	22 juli 2013
Auteur(s)	Ing. M. Bunskoek
Eindredactie	Drs. I. Veeman
Veldonderzoek	Ing. M. Bunskoek
Opdrachtgever	Buro Vijn (namens Rokade Planontwikkeling BV)

ecogroen advies
is een onafhankelijk
advies- en ingenieursbureau
gespecialiseerd in
ecologisch onderzoek & natuurontwikkeling

Emmastraat 16, 8011 AG Zwolle

038 423 64 64

www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2013)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status:

Bunskoek, M. (2013). Quickscan natuurtoets realisatie vergistingsinstallatie Vogelweg, Lelystad. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 13-147. EcoGroen Advies BV, Zwolle.

Inhoud

Samenvatting

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling van dit onderzoek.....	1
1.2	Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen.....	1
1.3	Algemene opzet onderzoek.....	2
2	Gebiedsbescherming.....	3
2.1	Natuurbeschermingswet	3
2.2	Ecologische hoofdstructuur.....	4
2.3	Overige natuurgebieden	5
2.4	Eindconclusies gebiedsbescherming	5
3	Flora- en faunawet.....	6
3.1	Onderzoeksmethode.....	6
3.2	Flora	6
3.3	Vleermuizen	6
3.4	Grondgebonden zoogdieren	7
3.5	Broedvogels.....	7
3.6	Overige soortgroepen	8
3.7	Eindconclusies Flora- en faunawet	8
4	Geraadpleegde bronnen.....	9

Bijlagen

Bijlage 1

Bijlage 2

Samenvatting natuurwetgeving
Plankaart

Samenvatting

✓ Aanleiding en doelstelling van dit onderzoek

In opdracht van Rokade Planontwikkeling (via Buro Vijn) heeft EcoGroen Advies BV een quickscan natuurtoets uitgevoerd in verband met de beoogde realisatie van een vergistingsinstallatie aan de Vogelweg in het buitengebied van Lelystad.

De Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en het EHS-beleid verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats.

✓ Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Aan de Vogelweg te Lelystad zijn plannen voor realisatie van een industriële vergister. Hiervoor dienen ter plekke verschillende bedrijfsgebouwen gerealiseerd te worden. Het huidige plangebied betreft een grootschalig graslandperceel met middenin een grindcirkel. Het perceel wordt grotendeels omsloten door bos. Tussen het graslandperceel en de Vogelweg ligt een jonge opstand van populier. Ten behoeve van de realisatie van een toegangsweg zal een klein deel van deze opstand worden verwijderd.

✓ Effectbeoordeling Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet

De plannen vinden plaats op ruime afstand van Natura 2000-gebieden. Het enige effect dat bij de beoogde plannen over kilometers afstand zou kunnen spelen is een verhoogde stikstofdepositie (Natura 2000-gebied Veluwe). Omdat de verspreiding van stikstof naar verwachting zeer beperkt zal zijn en de Veluwe op grote afstand ligt, wordt verwacht dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn op de instandhoudingsdoelen van dit gebied. Om dit te staven is inmiddels ook een stikstofdepositieberekening voor de locatie aan de Vogelweg uitgevoerd, hieruit blijkt dat de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Veluwe onder de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar uitkomt, vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet zijn dan ook niet noodzakelijk.

Ecologische hoofdstructuur

De opdrachtgever heeft aangegeven reeds in overleg te zijn getreden met het bevoegd gezag, waarbij mogelijkheden zijn gezien voor herbegrenzing. De provincie heeft in principe akkoord gegeven voor de plannen in de EHS. Een definitief besluit zal genomen worden wanneer de plannen concreet zijn uitgewerkt.

✓ Effectbeoordeling Beschermde soorten

De plannen brengen geen schade toe aan (zwaarder) beschermde flora en fauna. Wel dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels (zie paragraaf 3.5). Daarnaast is het wenselijk de nachtelijke verlichting op het terrein beperkt te houden ten behoeve van foeragerende vleermuizen.

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING VAN DIT ONDERZOEK

In opdracht van Rokade Planontwikkeling (via Buro Vijn) heeft EcoGroen Advies BV een quickscan natuurtoets uitgevoerd in verband met de beoogde realisatie van een vergistingsinstallatie aan de Vogelweg in het buitengebied van Lelystad.

De Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en het EHS-beleid verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In het voorliggende onderzoek vindt, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, een toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en gebiedsgerichte natuurbescherming. Een toelichting op de genoemde wetgeving is gegeven in bijlage 1.

1.2 HUIDIGE SITUATIE EN VOorgenomen ONTWIKKELINGEN

Aan de Vogelweg te Lelystad zijn plannen voor realisatie van een industriële vergister. Hiervoor dienen ter plekke verschillende bedrijfsgebouwen gerealiseerd te worden (zie plankaart bijlage 2).

Het huidige plangebied betreft een grootschalig graslandperceel met middenin een grindcirkel. Het perceel wordt grotendeels omsloten door bos (figuur 1.1). Tussen het graslandperceel en de Vogelweg ligt een jonge opstand van populier. Ten behoeve van de realisatie van een toegangsweg zal een klein deel van deze opstand worden verwijderd. Langs de huidige toegangsweg liggen stapels boomstammen en houtsnippers opgeslagen.

Figuur 1.1 Ligging plangebied (geel omlijnd) aan de Vogelweg in het buitengebied van Lelystad

1.3 ALGEMENE OPZET ONDERZOEK

De voorliggende quickscan natuurtoets is gebaseerd op één locatiebezoek, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en ecologische principes. Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde gebieden (hoofdstuk 2) en soorten (hoofdstuk 3). Daarnaast is beschreven welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen eventueel nodig zijn om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Indien aanvullend onderzoek nodig is, is dit ook aangegeven.

2

Gebiedsbescherming

2.1 NATUURBESCHERMINGSWET

*In de **Natuurbeschermingswet 1998** is de bescherming van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000-gebieden) en Beschermde Natuurmonumenten ondergebracht. Beoordeeld dient te worden of ingrepen / activiteiten in of in de nabijheid van deze gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de aangewezen waarden en instandhoudingsdoelen van deze gebieden.*

Het plangebied ligt op ongeveer zeven kilometer afstand van de Natura 2000-gebieden Oostvaardersplassen en Veluwerandmeren. In het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen zijn alleen beschermde waarden opgenomen vanuit de Vogelrichtlijn. Voor het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren gelden instandhoudingsdoelen vanuit de Vogel- en de Habitatrichtlijn. Gezien de grote afstand tot beide gebieden zijn er alleen effecten door de emissies naar de lucht van de vergistingsinstallatie te verwachten, te weten stikstofoxiden (NO_x). In beide Natura 2000-gebieden komen echter geen habitattypen of leefgebieden voor die gevoelig zijn voor stikstof¹. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Het dichtstbijzijnde gebied met habitattypen en leefgebieden die wel gevoelig zijn voor stikstofdepositie is het Natura 2000-gebied Veluwe, op een afstand van ruim 13 kilometer. Uit een luchtkwaliteitsonderzoek voor een vergelijkbare vergistingsinstallatie in Swifterbant blijkt dat de verspreiding van stikstof zeer beperkt is. Na enkele tientallen tot honderden meters is de emissie van NO₂ al gereduceerd tot bijna nul (WNP 2012). Omdat de verspreiding van stikstof naar verwachting zeer beperkt zal zijn en de Veluwe op grote afstand ligt, wordt verwacht dat er geen negatieve effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelen van dit gebied. Om dit te staven is inmiddels ook een stikstofdepositieberekening voor de locatie aan de Vogelweg uitgevoerd (WNP 2013), hieruit blijkt dat de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Veluwe onder de (juridische) drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar uitkomt, vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet zijn dan ook niet noodzakelijk.

¹ De meest kritische depositiewaarde voor stikstofdepositie van beide gebieden is >2.400 mol/ha/jaar.

2.3 OVERIGE NATUURGEBIEDEN

Buiten de bescherming van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur bevinden zich ook natuurgebieden beschermd middels provinciaal beleid, veelal beschreven in Omgevingsplannen of Streekplannen. In dit provinciale beleid is de bescherming van bijvoorbeeld ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied uitgewerkt.

Het plangebied is niet aangewezen als *ganzenfoerageer- of weidevogelgebied*. Een vervolgtraject is dan ook niet noodzakelijk.

2.4 EINDCONCLUSIES GEBIEDSBESCHERMING

De plannen hebben geen schade aan Natura 2000-gebieden tot gevolg. Een vervolgtraject in het kader van de Natuurbeschermingswet is dan ook niet noodzakelijk. Ook worden geen bijzondere natuurwaarden buiten de EHS aangetast door de plannen. Wel is sprake van oppervlakteverlies van de EHS door de plannen. De opdrachtgever heeft aangegeven reeds in overleg te zijn getreden met het bevoegd gezag, waarbij mogelijkheden zijn gezien voor herbegrenzing. De provincie heeft in principe akkoord gegeven voor de plannen in de EHS. Een definitief besluit zal genomen worden wanneer de plannen concreet zijn uitgewerkt.

3

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet verplicht om bij ruimtelijke ingrepen of andere nieuwe activiteiten, na te gaan of er negatieve effecten kunnen optreden op exemplaren of het leefgebied van beschermde plant- en diersoorten. Optredende negatieve effecten dienen zo veel mogelijk vermeden of geminimaliseerd te worden. Voor schade aan strikt beschermde soorten kan het noodzakelijk zijn om een ontheffing aan te vragen bij de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken en bovendien compensatie te realiseren voor verlies van leefgebied of groei- of verblijfplaatsen.

3.1 ONDERZOEKSMETHODE

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op een locatiebezoek op 28 mei 2013. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (tabel 2- en 3-soorten). In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie Hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en expert judgement is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezig beschermde soorten.

In onderstaande paragrafen worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten.

3.2 FLORA

Het grasland wordt gedomineerd door algemene plantensoorten als Kropaar, Zachte dravik, Glanshaver, Rood zwenkgras, Gewone hoornbloem, Moerasvergeet-me-nietje, Akkerereprijs, Gewone paardenbloem en Rode klaver. De bosstrook bestaat voornamelijk uit een dichte aanplant van populieren met een kruidlaag bestaande uit soorten als Grote brandnetel en Fluitenkruid. Her en der staan enige struikvormers zoals Gelderse roos. Beschermde plantensoorten of soorten van de Rode Lijst zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen in het onderzoeksgebied en deze worden op basis van de aangetroffen biotopen ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen voor de soortgroep flora is in deze situatie dan ook niet aan de orde.

3.3 VLEERMUIZEN

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd. Het leefgebied van de strikt beschermde vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Van deze drie onderdelen genieten de verblijfplaatsen de grootste bescherming.

Ter hoogte van de toekomstige vergistingsinstallatie ontbreken in de huidige situatie bebouwing en bomen met holten. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan daarmee worden uitgesloten. Mogelijk wordt het plangebied in de huidige situatie wel als foerageergebied gebruikt

door vleermuizen uit de omliggende bossen. De plannen ter plaatse hebben naar verwachting echter geen significant negatieve effecten op foeragerende vleermuizen omdat deze ook na de inrichting gebruik kunnen blijven maken van het gebied. Wel is het wenselijk de nachtelijke verlichting op het terrein zeer beperkt te houden zodat de duisternis zoveel mogelijk gewaarborgd is. De meeste vleermuizen zijn namelijk gebaat bij duisternis in hun foerageergebied. In het plangebied zijn naar verwachting geen onmisbare vliegroutes van vleermuizen aanwezig omdat belangrijke lijnvormige structuren ontbreken.

3.4 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

In het plangebied zijn verblijfplaatsen van een aantal algemene kleine grondgebonden zoogdiersoorten te verwachten, namelijk Wezel, Hermelijn, Konijn, Egel, Rosse woelmuis, Bosmuis, Gewone bosspitsmuis, Aardmuis en Veldmuis (alle Ff-wet tabel 1). Biotoop voor zwaardere beschermde grondgebonden zoogdiersoorten (zoals Boomarter en Eekhoorn) ontbreekt ter hoogte van de plannen.

Bij de werkzaamheden kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van enkele laag beschermde zoogdieren verloren gaan. Voor laag beschermde kleine zoogdieren van tabel 1 geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is. Schade aan de algemene en laag beschermde zoogdieren kan echter geminimaliseerd worden door werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart-augustus). De minst schadelijke periode is september-november (mits vorstvrij).

3.5 BROEDVOGELS

Aangezien dit onderzoek een quickscan betreft, is geen volledige broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van veldwaarnemingen, de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement is echter wel een goede uitspraak te doen over de te verwachten soorten.

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Flora- en faunawet verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.1).

Kader 3.1 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Tijdens het onderzoek is extra aandacht uitgegaan naar exemplaren, sporen en/of nesten van genoemde soorten. Binnen de invloedsfeer van de plannen zijn hierbij geen jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels aangetroffen. Een vervolgtraject in het kader van de Flora- en faunawet is voor broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen dan ook niet noodzakelijk.

Overige broedvogels

In het grasland zijn tijdens het veldbezoek geen broedvogels aangetroffen. Het is echter niet ondenkbaar dat hier een soort als Kwartel tot broeden kan komen. Het graslandperceel vormt

mogelijk ook geschikt broedbiotoop voor de schaarse Kwartelkoning (Rode Lijst Kwetsbaar). Deze soort van vochtige graslanden en akkerbouwgebieden komt in sterk wisselende aantallen in Nederland voor. Het is niet ondenkbaar dat de soort in een goed jaar in het plangebied kan worden aangetroffen. De dichte bosopstand langs de Vogelweg vormt geschikt broedbiotoop van allerlei algemene vogelsoorten als Zwartkop, Fitis, Winterkoning, Tjiftjaf, Merel, Houtduif en Tuinfluiter.

Alle broedvogels zijn gedurende hun broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broeden en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor verstoring tijdens de broedseizoen van een vogel wordt geen ontheffing verleend. Indien op een locatie geen broedende/nestelende vogels aanwezig zijn, mag het aanwezige geschikte broedbiotoop ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Soorten als Kwartel, Kwartelkoning en Houtduif kunnen echter tot respectievelijk in augustus, augustus en november nog broedend worden aangetroffen.

3.6 OVERIGE SOORTGROEPEN

Omdat permanent oppervlaktewater ontbreekt in het plangebied kan de aanwezigheid van vissen en voortplanting van amfibieën worden uitgesloten. Wel overwinteren in het plangebied mogelijk op beperkte schaal (in bijvoorbeeld de strooisellaag en in muizenholen) enkele algemene en laag beschermde amfibieënsoorten als Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander (alle Ff-wet tabel 1). Overwintering van zwaarder beschermde soorten amfibieën wordt niet verwacht omdat daarvan geen populaties bekend zijn in de nabijheid van het plangebied.

Bij ruimtelijke ingrepen geldt overigens automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet voor laag beschermde amfibieënsoorten. Het nemen van vervolgstappen voor de soortgroep amfibieën in deze situatie zodoende niet aan de orde.

Reptielen (alle soorten zwaarder beschermd: Ff-wet tabel 2/3) en zwaarder beschermde soorten uit soortgroep ongewervelden zijn tijdens het veldonderzoek niet aangetroffen en worden niet verwacht. Eventuele vervolgstappen zijn hier voor deze soortgroepen niet aan de orde.

3.7 EINDCONCLUSIES FLORA- EN FAUNAWET

De plannen brengen geen schade toe aan (zwaarder) beschermde flora en fauna. Wel dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels (zie paragraaf 3.5). Daarnaast is het wenselijk de nachtelijke verlichting op het terrein beperkt te houden ten behoeve van foeragerende vleermuizen (zie paragraaf 3.3).

4

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Bekker J.P., P. Twisk en A. Diepenbeek (2010). Veldgids Europese zoogdieren. Uitgegeven door de KNNV en VZZ.
- Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Greve, M.S.E. , H. Miedema (2011). Wezenlijke kenmerken en waarden EHS Gemeente Lelystad, A&W rapport 1358 Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.
- Ministerie van LNV (2007) Spelregels EHS; beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS. Ministeries van LNV, VROM en de Provincies.
- Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.
- WNP (2012). Onderzoek luchtkwaliteit HarvestaGG Green Goods aan de Beverweg 18 te Swifterbant. Rapport 6121034.R02. WNP Raadgevende Ingenieurs, Groningen.
- WNP (2013). Stikstofdepositieberekening HarvestaGG Green Goods aan de Vogelweg te Lelystad. Notitie 6131106.N01. WNP Raadgevende Ingenieurs, Groningen.

Internet

- Ravon.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen)
- Telmee.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland)
- Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland)
- Zoogdieratlas.nl (website met zoogdierwaarnemingen in Nederland)
- <http://ehs.flevoland.nl/> (kaartviewer EHS Provincie Flevoland)
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000> (kaartmachine Natura 2000 - gebieden Ministerie van EZ)

Biilagen

Bijlage 1: Samenvatting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van gedeputeerde staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

- Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
- Een aantal ongewervelden (onder andere *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing en beoordeling

Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren, zijn beschermde soorten aanwezig en is er sprake van overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet, dan dient u een ontheffingsaanvraag in te dienen bij Dienst Regelingen. Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliiteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Dienst Regelingen beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing

wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

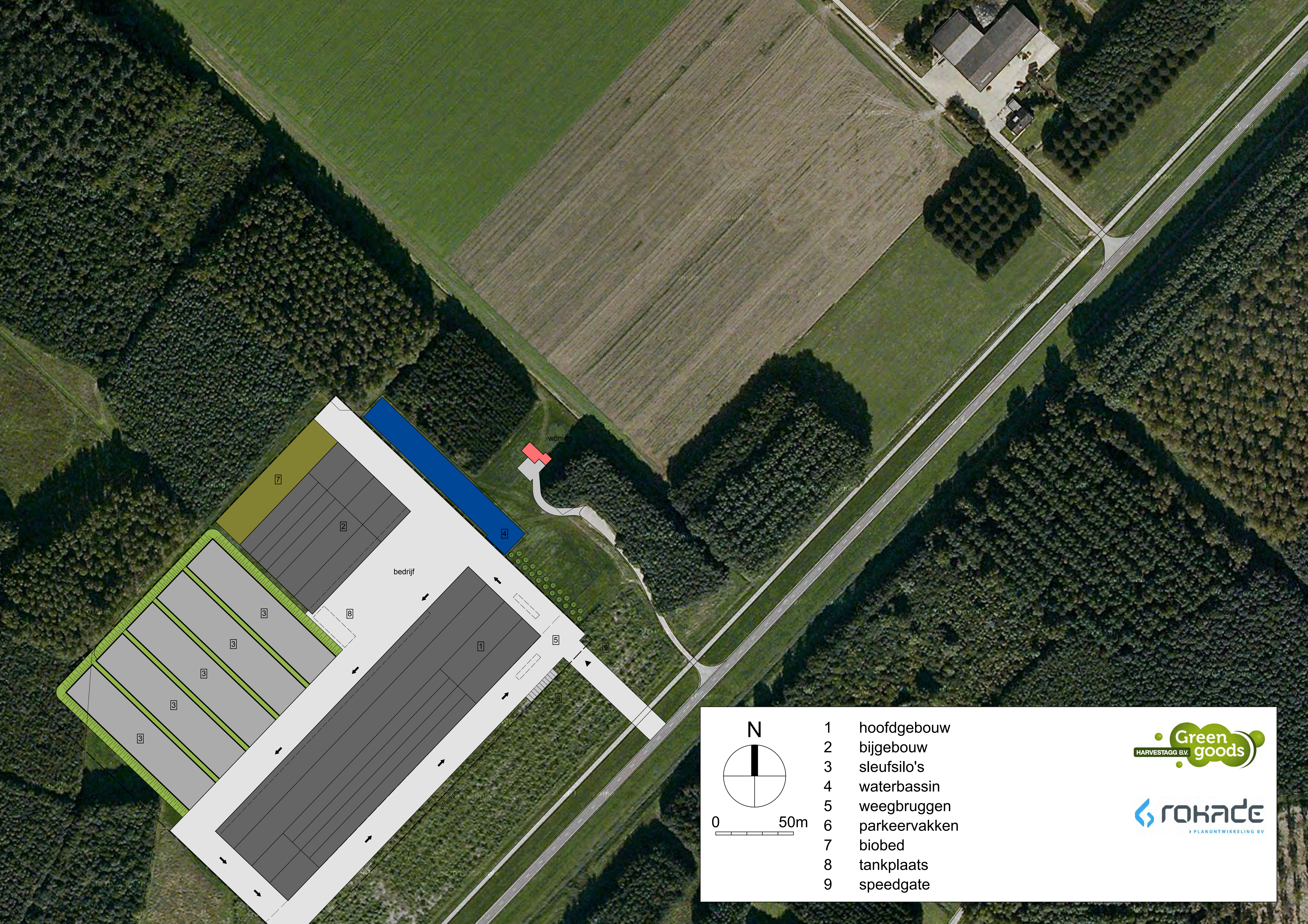
Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

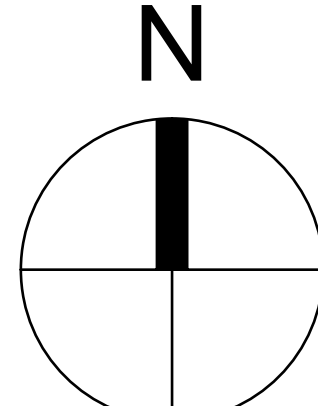
Nederland regelt aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EL&I. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In voorgaand wettelijk kader zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten kunt u terecht op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur en op www.drloket.nl.

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna en Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Bijlage 2: Plankaart

1

2

3

4

5

6

7

8

9

hoofdgebouw

bijgebouw

sleufsilo's

waterbassin

weegbruggen

parkeervakken

biobed

tankplaats

speedgate

